

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése de küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számlálódnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Égész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., «Általános Tudósító» hirdetési osztálya Budapest.

Nyiltter petitsora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye

A kisipar.

Szegény kisipar! Ha így tart, nemsokára Arany János szavait idézhetjük reád: Mint a pásztor tüze késő éjszakákon . . . El fogsz tűnni te is, csupán emléked marad meg, poetikusan, mint a jobb idők jó magyar képü — számadója, juhásza, csilingelő nyájával, édes-bús tilinkójával.

A gyárak füstje elszédíti eddig józan fejed, s a zakatoló gépek megbénítják eddig munkás kezéd.

Régóta halljuk kisiparosaink panaszát, régóta figyeljük őket, látjuk, mint pusztulnak egyenkint a végső küzdelemben, melyet a gyári versenyével szemben tartanak. Már a mai iparosainkat sem az igazi kisipar teremtette meg, mely a czéh-világban aranykorát élte. A verseny a küzdelemre nevelte őket, mégis folyton elkeseredettebbek. Hátha egy öreg czéhmeister ébredne sirja mélyéből?

Ezelőtt egy kulcsért egy-két koronát fizettek, ma megkapható a gyár négy-öt fillért. Készen kapható a vasárnap boltban. Valamikor — csak példának hozom — az épülettakatosok vigan éltek; maguk készítették a vasalást, volt olyan legény, aki csak folyton szegezett. Élt belőle egy városkában 4—5 mester, 50—100 »legény.« Ma elkészíti valamely bécsi vagy német gyár, megveszi az asztalos és potom áron telveri. De

ő sem nyer rajta, a vaskereskedő sem, csak szegény lakatos lesz szegényebb általa.

És ez így van az összes vonalon, minden iparban. A kisiparos csak »foltozó suszter« lett, itt-ott vállalhat egy kis új munkát. De ha vállal is, az éhes, nyomorult világ agyonkonkurálja s a végeredmény, — hogy ráfizet.

Egy darabig csak kinlódik, míg végre a kényszer eladatja vele a megmaradt kis szerszámot és megy fel valamely nagyobb városba gyári munkásnak. Uram Isten, ki tudja, tán jobb dolga támad? Nem kell törődni az adóval, a »kundschafttal.« Nem azzal, hogy fizeti a segédet szombaton, mi-ből vesz anyagot? Csak megy a gyárba, csak fűr, gyalul, farag és szombaton viszi haza a 20—30 koronácskát a családjának. Mindez, ha valóban így lenne, igazán csudálkoznom rajta, ha kis vállalkozót egyet is találhatnék a föld kerékességén. De nem úgy van ám a dolog. Az a szegény munkás csak e r ö, semmivel sém különböz »gőznél, vagy vilálynál, csupán csak abban tér el tőle, hogy fejében van egy tudatos motor is.

A munkás csak addig munkás, míg a gyár hasznót vehet általa, azután elbocsájtják; hogy mi-ből él meg, nem törődnek vele.

És mindezt mi idézte elő, — a gép. Hatalmas erő, hatalmasabb, mint ti vagytok, kis iparosok.

De legyen tehát, egyenlő a fegyver.

Mintha messze hajnal fakadása festené az eget. Fakad, fakad a reménysugár.

Kisiparosok, tömörüljete! építetek közös műhelyeket, alkalmazzatok gépeket, erőt, és használjátok közösen. Olcsóbb lesz Könynyebben dolgoztok, s a gép géppel konkurál. Annak türkölése lesz a ti ébredések letargiáitokból.

Mert hát haladni kell a korral!

A Zrinyi-emlék ügye.

Lapunk mai számában folytatva közöljük a dráva-vásárhelyi kis tanulók adakozását. Ezenkívül több csáktornyai és vidékümbeli adakozó nevével fogunk találkozni az alább közlendő névsorban, kik részint lapunk kiadóhivatalában kített iven adakoztak, részint lapunk szerkesztőjéhez küldték szives adományait. Ugyancsak most közöljük a szelenczei plébános urnak hívei között eszközölt gyűjtését.

Tíz gyűjtőivel kaptunk vissza Kovács Rezső perlaki főszolgabírótól, melyeken az ő járásához tartozó alsó-muraközi községek lakosai részéről történt adakozások vannak kitüntetve. A gyűjtés a perlaki járásban még folyik. Hálásan emlékszünk meg a perlaki főszolgabíró szives igyekezetéről, a ki a csáktornyai járás főszolgabírájával együtt — mint a régebbi kimutatásokból láttuk — a legjobb szándéku érdeklődéssel viseltetik

TÁRCZA.

Iskola és egyház a magyar nemzeti ügy szolgálatában nemzetiségi vidéken.

Irla és a »Muraközi Tanítóképző«-nek 1901. május hó 18-án Perlakon tartott közgyűlése alkalmával felolvasta: **Zrinyi Károly** tanítóképző-intézet tanár.

Mily magasról, szép és hálás hivatásunk van tehát — T. Kartársam — főleg nekünk, a kik nemzetiségi vidékeken, mint tanítók, működünk!

Igen ám, csakhogymondhatná valaki és mindenki s jogosan is, hogy hisz a tanítói kart nem lehet általában vádolni azzal, hogy eddig is tétlenkedett volna s hogy az állameszne szolgálatában, az egységes magyar társadalom s a magyar nemzeti állam kiépítése érdekében, a különféle nemzetiségek között, eddig is elhanyagolta volna misszióját. Igazok van, kérem. S ez igazolja az én állításomat is, azt az egész eszemenetet, mely előadásomon végig vonul, hogy dolgozunk a nemzeti ideál szolgálatában, de munkánk nem lehet eléggé eredményes, mert a magyarosítás munkája csak a mi kezünkben van! Az a baj, hogy csak az iskolának négy fala közé szorult s nincsen annak elég kihatása a társadalmi életre. A társadalom egészben véve közömbös az iskolának valósággal izolált munkájával szemben s egy-két, nem is annyira kulturális, mint inkább humanitárius egyesületnek megteremtésével, melylyel azután rendszerint nem sokat szoktak törődni,

eleget vél tenni ebbeli földadatának — következőleg a munka, mit a falak közt elvégzünk, jórésben kárbevész, mert más tényező nem siet támogatásunkra, mely minket földadatunkban fölvaltana. Megdicsérnek, ha kis tanítványaink jól megtanulnak az iskolában magyarul, de nem fáj a szívük, ha onnan kikerülve a magyar szót el is felejtik.

Városban nem venni ezt észre annyira, mint faluhelyen. Csáktornyan például, a ki megtanul magyarul, az nem is felejtí el; mert a már megismosodott magyarság fömégében alkalma van magát e nyelvben tovább is gyakorolnia. De már Csáktornyan kívül, a városához tartozó külső községekben, keservesen tapasztalhatjuk, hogy egy egész nemzedék, kikerülve az iskolából, a magyar szót miként felejtethi el! Pedig, a mikor ezek iskolába jártak, éppugy beszéltek magyarul, akár a csáktornyai gyermekek.

S ezt láthatjuk másutt is. S ezért én nem az iskolát, nem a tanítókat teszem kizárólag felelősökké, mintha rosszul teljesítették volna hivatásukat, hanem szemrehányásokat teszsek első sorban az egyháznak, mert elzárkózik a munka folytatásától.

Igen az egyház sok vidéken nagyon is közömbös. Ismerék nem egy vidéket, hol az egyház nem is eléggé hazafias. De tudunk vallásfelekezetről, melyeknek egyházai határozottan ellenséges indulatúak is. S ez nemcsak azokra a vidékekre nagy baj, de végzetes magára az egész nemzetre is. Mert mindaddig, míg az iskola és egyház kezét nem fog; míg a két faktor meg nem érti egymást; míg ennek munkásai vállvetve nem törtetnek egy cédél felé, a nemzeti eszme megvalósítására: mindaddig csonka marad a nem-

zeti egység egy kulturái, mint politikái szempontból és a magyar állam konszolidációja mindaddig hiu ábránd marad!

Történeti fejlődés köti össze az iskolát az egyházzal. Volt idő és pedig századokra terjedő idő, a mikor az egyház maga látta el egyházi tagjaival nemcsak a lelki teendőket, de a szellemieket is. Egy kézben volt akkor az egész nevelés. Az egyháznak volt a nemzedék egész nevelése kiszolgáltva a bölcsőtől — a koporsóig. Akkor a rendszer olyan volt, hogy a világi elemnek beleszólása abba nem volt. Később azonban a viszonyok átalakulván, a nevelés munkája megosztott s az egyháznak a nevelésnek csakis a lelki része maradt meg földadatán.

De a kor szelleme másban is változott. Azóta, hogy az megtörtént, nemcsak az Istenbe való hitet oljúk a gyermekekbe, de a Haza eszméjét is. Párositani igyekeztünk két legmagasabb ideáját az ember földi életének. Tanítjuk: »Imádjad Istened, ezt az őserőt, mely teremtett s mely fölart; de csokolva borulj hódolatodban a másik őserőt rögeire is: omoly térdre a Haza nagysága előtt, mely eltart s ha megszűntél élni, ölbe is fogad.« Tanítjuk is a kisdedekek erre a hitvallásunkra mig iskolába járnak, de ha onnan kikerülnek, megszűnik a befolyásunk azok lelkületére, azok érzelmeire.

S az egyház, mely hivatva volna ebben minket fölvaltani, nem jelentkezik mindig, hogy munkánkat folytassa. A dogmatika köpönyegébe burkolózik s egyházi rideg álláspontjával hozakodik elő, hogy a templomban politizálni nem szabad. Mintha a magyar nyelv használata s a hazaszere-

hazafias ügyünk iránt. Nyolcz gyűjtőivel kapunk vissza a csáktornyai közs. isk. igazgatóságától és tantestületétől, kik a csáktornyai népiskola tanulói között eszközöltek gyűjtést. Messze a felvidékről, Iglórol is küldöttek adományokat, ahol egyik derék földink, Huzják Lukács képezdei tanár gyűjtött. Addig is, míg alkalmunk lesz az adakozók neveit felsorolni, fogadják mindnyájan a Zrinyi-emlékoszlop nevében hálás köszönetünket!

Tizennegyedik kimutatás.

Bálics Anna 24 f. Frász Kálmán 22 f.	
Csakathurner Gabriella 20 f. Novák Juliska 12 f. Kohn Anna 10 f. Lészár János 10 f. Márczius József 10 f. Petrán Katalin 8 f. Spirk Paulina 8 f. Meszárics József 6 f. Meszárics István 6 f. Kripler Lénárd 6 f. Spirczár Rozália 6 f. Lecsek Mária 8 f. Gáspár- Erzsébet 6 f. Poszávecz Francziska, Novák Regina, Tomásics Juliska, Szrnezek Mária, Féges Ferencz, Trupkovics Mihály 4—4 f. Koczián István, Branitovics Elek, Treszka József, Kripler Menyhért, Féges János, Novák Mihály, Bálics József 2—2 f. Drava-Vásárhelyi tanulók (folytató- lagos kimutatás) összesen 2 k.	
Vreszk Vinczéné Dr.-Vásárhelyi 1 k.	
Vincze tanító 1 k.	
Heilig József főügynök (harmadszor) Csáktornya 50 f.	
H. Gy. Nagy-Kanizsa 50 f.	
R. K. Csáktornya 20 f.	
M. A. Turcsicsce 2 k.	
T. Gy. Sz.-Rókus 1 k.	
K. Aladár Csáktornya 1 k.	
S. S. 10 f.	
Gránitz Károly A.-Domboru 2 k.	
Dr. Hajós Ferencz ügyvéd Csákt. 10 k.	
Pruszát Alajos vendéglős 2 k.	
Krajtjcs Bálint plébános VII.-Hegyker 1 k.	
Szavkofszi Gusztáv tanító 1 k.	
Juhász József 20 f.	
Koray István VIII.-Hegyker. 10 f.	
József 20 f.	
Sibor István 20 f.	
Goricánecz Lukács 20 f.	

tet hirdetése politika volna! Mintha az a hitzikek-
kereké keretében nem volna beilleszthető!

Kérdésünkre, hogy miért nem prédikálnak közbe-közbe néhanapján magyarul is, azokra való tekintettel, kik az iskolából kimaradtak s tudnak magyarul: az a feleletük, hogy a hivatelt anyjuk nyelvén kell vallási oktatásban részesíteni. Mintha pl. ott a Drávan túl, a mi közelünkben, a mi véreinkkel szemben hasonló mértéket alkalmaznának!

És vajjon hazafias érzületet áru-e el az a plébánia, mely márczius 15-én következőzetesen gyászmisét rendez, a mikor az ottani iskola tanulói fűjúsága nemzeti érzületéből kifolyólag, a nagy nap emlékeztetere, zászló alatt, hálaadó istentiszteletre járul az Isten házába, az oltári szent-ség elé?

A lelkesek tekintélyes része sokhelyütt magyarul se tud; s akadnak magyarul tudó lelkesek is, kik a tanterv keretében még a vallásoktatást is vonakodnak magyar nyelven teljesíteni. Sőt volt rá példa pl. legujabban is, hogy a budapesti gör. kel. szárm. egyházközség még a főváros szubvenzióját is visszautasította, mert ez természetesen ellenérték fejében követelte tőlük, hogy hittan-
jukat a magyar székesfőváros iskoláiban magyarul tanítsák!

Igaz, hogy vannak kivételek a lelkesi karban is, mint pl. tudomásom van arról, hogy itt helyben is a lelkesek fölfogása dicséretesen eltérő a más nemzetiségű vidékeken észlelhető hangulattól és érzülettel s meglehetősen kvadrál a mi érzelmeinkkel. De ez csak egyike azoknak a kivételeknek, melyek a rossz rendszer dacára is fölmerülhetnek s érvényesülhetnek a nagy nemzeti eszme szolgálatában.

(Folyt. köv.)

Vukovics István 20 f.
Kralics István 20 f.

Összesen 26 k. 60 f.

Lapunk m. számának kimutatása 1115 k. 04 f.

Az eddigi gyűjtés eredménye 1141 k. 64 f.

A további gyűjtés eredményét lapunk jövő számában fogjuk folytatólag közölni.

KULÖNFÉLÉK.

— **Urnapija.** Az oltári szentség tiszteletére elrendelt ünnepet, Urnapját, mult csütörtökön fényesen ünnepelte meg Csáktornya katolikus polgársága. Az idő — daczára a kellemetlen szélnek — elég kedvező volt. A körmenetben, melyet istenilisztelet előzött meg, részt vett a város és vidék polgársága, az összes intézetek tanulói lobogók alatt, a helybeli dsidás-erzed kivezényelt százada is, mely az oltári szentség felmutatásakor mindenkor disztüzet adott. Nagyon emelték az ünnep magasztosságát a fehérbe öltözött kis leánykák s a tűzoltó zenekar játéka. A Zrinyi várnál és a járásbírósnágnál elhelyezett két, ugynevezett magyar sátornál régi szokás szerint, az áll. tanítóképző-intézet növendékei énekelték. A zenekar pedig a Zrinyi várnál a magyar ének után rendezített a magyar nemzeti himnuszra. A körmenet utjában az idén változás is történt, ugyanis a Zrinyi várból a Kossuth- és Vaspálya-utczán haladt végig a menet a kir. járásbírósnágnál előtt felállított sátorhoz.

— **Köszönetnyilvánítás.** Tolnai gróf Festetics Jenő ur Ö. Méltósága a helybeli Jótékony Nőegylet némes csejnlának gyamolítására 60 koronát volt szives adományozni. A midőn gróf ur Ö. Méltósága ezen nemes-szivű adományát a nyilvánosság terére hozom, egyuttal fogadják egyletünk irányában tanusított jóindulatáért hálás köszönetünket.

— Csáktornya, 1901. június hó 5-én. — Bernyák Károlyné elnök.

— **Dr. Schwarz Albert** városi orvos szakismereteinek gyarapítása czéljából f. hó 10-én a Budapesten megtartandó orvosi szűnidei tanfolyamra utazik.

— **Szabadságolás.** Tóth Lajos helybeli posta és távirada főnök f. hó 1-én kezdte meg 2 havi szabadságidejét. Helyettesül a pécsi posta- és távirada-igazgatóság Babics Sándor posta és távirada főtisztet bízta meg.

— **Hivatalos látogatás.** Hegedűs Gyula nagykanizsai csendőrhadnagy folyó hó 2-án megvizsgálta a stridói csendőrséget, a mely teljes rendben talált.

— **Kinevezés.** Szabó Győző a nagyváradai ítélőtáblához berendelt bírósági aljegyző a perlaki kir. járásbírósnághoz albirónak neveztetett ki.

— **Az állami tanítóképző-intézetben** az élvázó-vizsgálat a hittanból június 14-én, az elsőévesek vizsgálatá 15-én, a másodikévesek 17-én, a harmadévesek 18-án tartatik meg. A tanképesítő-vizsgálatok írásbeli része e hó 4-, 5- és 7-én tartott meg, a szóbeli és gyakorlati része június 19-én és következő napjain tartatik meg.

— **A stridói fiatalág** június hó 2-án Rác-Kanizsán sikerült nyári mulatságot rendezett Kozma Márton s Szőlőfürdő-höz czimzett vendéglő kellemes nyári helyiségében. A kedvező szép idő nem remélt számban hozta össze messze vidék mulatni vágyó közönségét. A mulatozás másnap reggelig tartotta együtt a vigadókat. Jelen voltak a következő hölgyek. Asszonyok: Özv. Mády

Józsáné, Balcz Aladárné, Gaál Kálmáné (Bellatinecz), Zólyomy Imréné (Zsitkócz), Hoffmann Jenőné, özv. Kovacsics Istvánné (M.-Szt.-Márton), Varga N.-né (Szelenecz), Fojtek Károlyné (Csáktornya), Roszlok Józsefné, Repics Ferenczné, Kodolics Constantinné, Dullér Emilné (Luttenberg), Horvatis Andrásné (Szt.-Kereszt, Stayer), Czinezek Istvánné, Rózska Károlyné, Tihanyi Lajosné, Faludi Gézané, Csárics Sándorné, Krauthacker Józsefné, Pauscha Antalné, Bellecz Edegné, özv. Liszt Antalné, Brodnyák Antalné, Danitz Sándorné, Krampatics Józsefné, Leányok: Buzza Róza, Gaál Nelli és Katicza (Bellatinecz), Schwarzmann Anna (Cserencsóc), Zsida Margit (M.-Szt.-Márton), Zsida Ida (Bpest), Stayer Elza, Sponda Tini, Repits Irma, Vrsics Angela, Mihelics Irma (Luttenberg), Horvatis Anna (Szt.-Kereszt), Faludi Fanny, Mandelbaum Terecz (Rác-Kanizsa), Hajas Janka (Varasd), Petrics Ella.

— **Táncvizsga.** Folyó hó 1-én tartotta meg Mayersberg Frida k. a. okleveles tánc-tanítónő, négy heti tanfolyamának befejezésül, minden tekintetben sikerült táncvizsgáját. Nem eléggé dicsérhető odaadó fáradozást fejtett ki a mesternő, hogy megismeresse, megkedveltesse gyermekeinkkel társadalmi életünk e nagyon fontos és mondhatni nélkülözhetetlen tényezőjét. Hogy ez mennyire sikerült neki, annak jeleit impozánsan láttuk nyilvánulni a táncvizsgán, a hol a szépszámú közönség igazi élvezettel nézte a kicsinyek bájos lejtését és gyönyörködött azok keresetlen mozdulataiban. A növendékek hátájuk jelölő gyönyörű virágcsokorral és aranylánczccal kedveskedtek, mely figyelem könnyekre fakasztotta egy a jutalmazott mint az összes jelenlevőket. Az est fény-pontja volt a tánc-tanítónő művészi magánbalett-lánca, a melyet követő óriási tetszés-nyilvánuláshoz és tapsviharhoz, azt hisszük, hozzá van szokva. A mulatság jó kedvben hajnalig tartott.

— **Értesítés.** A csáktornyai m. kir. áll. polg. fiu- és leányiskolában a folyó 1900/901. iskolaévben az élvázó vizsgálatok a következő sorrendben és időben fognak megtartatni: Mindkét intézetben június 15-én hittan vizsgálat, még pedig délelőtt a fiu-, délután a leányiskola összes osztályaiban. Az elméleti tárgyakból az osztályvizsgálatok a polg. leányiskolában: június 17-én délelőtt I. oszt., délután II. oszt. június 18-án d. e. III. oszt. d. u. IV. oszt. Magánvizsgálatok a polg. fiuiskolában jun. 19-én délelőtt írásbeli, délután szóbeli. A leányiskolában 20-án délelőtt írásbeli, délután szóbeli. Az elméleti tárgyakból az osztályvizsgálat a polg. fiuiskolában: június 21-én délelőtt I. oszt., délután II. oszt. június 22-én délelőtt III. oszt., délután IV. oszt. június 24-én délelőtt V. és VI. oszt. együtt. Tornavizsgálat a polg. leányiskolában 24-én délután 2—3 óráig, a fiuiskolában 3—5 óráig versenynyel egybekötte. Ünnepélyes Te Deum június 27-én és ennek befejeztével az intézet tornacsarnokában közös záróünnepély és a jutalmak kiosztása. A vizsgálatok délelőtt mindig 8 órakor, délután 2 órakor kezdődnek. Az osztály- és magánvizsgálatok valamint a záróünnepély nyilvánosak, melyekre a t. cz. szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívattak. — Csáktornya, 1901. május 5-én. Pállya Mihály igazgató.

— **Bérekoci viteldijszabás** a csáktornyai járás területén. Bérekoci egész napra 12 k., fél napra 6 k., egy negyed órára 1 k., fél órára 1 k. 20 f., háromnegyed órára 1 k. 60 f., egy órára 2 k., minden következő

negyedórára 40 f., Csáktornán a vaspálya udvarig vagy vissza egy személyért 80 f., a kocsi belsejében el nem helyezhető málháért 20 f., Csáktornáról a szent-ilonai vásártérre vagy vissza személyenként 80 f., Csáktornán temetés alkalmával a temetőig és vissza egy bérkocsi 2 k. Ugyanott esküvők, keresztelők alkalmával a templomba, esetleg egyuttal az anyakönyvi hivatalba és vissza egy bérkocsi 2 k., ugyanott táncvigalmakhoz vagy színházba egy bérkocsi 2 k.

— **Zárvizsgálat.** A dráva-vásárhelyi áll. elemi népiskolában a zárvizsgálat f. hó 13-án fog megtartani, melyre az érdekeltek minél nagyobb számban meghívandók.

— **Vadászati jog bérbeadása.** Nyíresfalva, Gyümölcsfalva, Gyümöleshely, V. Hegykerület és Mihályfalva községek vadászati joga f. é. július 4-én délelőtt 9 órakor a vízi-szent-györgyi körjegyzői irodában tartandó árverésen bérbe adandók. Kikiáltási ár 34.—, 19.—, 7.—, 14.— illetve 5.— korona.

— **Juniális.** Szalai Sánt szent-ilonai vendéglős kerthelyiségében ma délután egy tamburás zenekar közreműködésével nyári mulatság rendeztetik.

— **A 6 filléres frankójegy színének megváltoztatása.** A keresk. m. kir. miniszter a közönség tájékoztatása végett a következő rendeletet bocsátotta ki: »A 6 filléres frankójegy színének a többi leveljegy színétől elütőbbé s élénkebbé tétele czéljából a 6 filléres frankójegy színét az eddigi vörösbaránáról zöldesbarnára változtatom. Az új 6 filléres frankójegyek a jelenleg érvényben levő 6 filléres leveljegyekből még rendelkezésre álló készlet elfogyta után fognak forgalomba bocsáttatni. Az eddigi 6 filléres frankójegyek érvényességét f. évi december 31-vel megszüntetem. Ezen időn túl a közönség a régi 6 filléres leveljegyeket, ha valódiak, épek és használatlanok, bezárólag 1902. március hó 31-ikeig a posta és távirat hivatalkáknál megfelelő értékű más frankójegyekre cserélhetni be; 1902. április hó 1-től azonban azok becserelésre sem fogadhatók el.

— **Kanyaró járvány.** Csáktornán a kisdédek között a kanyaró fellépett, ez okból az ovodát 2 hétre bezárták.

— **Harcz czivilek és katonák között.** Múlt hó 27-én, pünkösd hétfőjén szabad kimenetelűk volt a helybeli dsidás-czred legényeinek. Ezt a szabadságot az czred 4-ik századához tartozó Prasnicsk Jakab tizedes és Zelic István közlegény is élvezve, felkeresték Feigelstock András helybeli lakos koresmáját, s ott vig poharazás közt föltölték el idejüket. Már rég elfújták a kaszárnyában a »zapistráng«-ot, de a két hadfi csak tovább mulatott. A vendéglős órája már éjtelt mutatott, de ok ez egyszer nem hátrált, hanem tovább is keményen megmaradtak a boros poharak mellett. Egyszerre csak Zebec Ignác helybeli lakos, ki szintén ott volt a koresmában, — talán megirigyelve a dsidások gyöngyvetét — minden ok nélkül megtámadta őket, kardjukat elvette s minden jelentés kikerülésével keményen ütlegelni kezdte őket. De a két dsidásnak sem volt ám galambepéje! Ők is megmutatták, hogy a kard nélkül haditudomány műr! A harczeret rövidesen az utcára tettek át és bizony Zebec megérezte volna a dsidások erejét, ha segítségére nem jönnek Zelek Ignác és Kovacsics Ferenc helybeli lakosok. A három czivil hatalmas » Sturm «-ot rendezett a két dsidás ellen és oly keményen megverték őket, hogy az or-

vosi látlelet szerint a tizedesen 14 napig, a közlegényen pedig 7 napig gyógyuló sérülést okoztak. A megvert katonák a kórházban feküsznek, ott elég idejük lehet ábrándozni a felett, hogy mégis van erő a »czivil«-ben is. A hős verekedők pedig majd ezután kerülnek a büntelő bíróság elé, s hisszük, hogy nem lesz kedvük többé katonákon éreztetni erejüket.

— **Ékszer lopás.** Grábar Anna helybeli lakostól még f. évi április hó 15—30-ika közötti időben záratlan szobájából 1 aranygyűrű és 1 hajtű 26 kor. 50 fill. értékben ellopatolt. A csendőrség a tetteseket Medved Mária zalaujvári és Zsgáncz Agnes csáktornyai lakos személyében kiderítette, s őket a büntelő bíróságnak feljelentette.

— **Testi sértés.** Múlt hó 27-én éjjel Leszár Pál pusztafai lakos koresmájában Leszár Ferenc és Katanek István dráva-vásárhelyi lakosok vígan szürsölgették a hegy levét. A sok »kibékülés« azonban annyira vitte őket, hogy utójára összeveszték és Leszár uram Katánékat először pusztá kézzel, aztán csizmája sarkával úgy fejbe verte, hogy az orvosi vélemény szerint valószínűleg agyrázkódást kapott; sérülés, illetve gyógyulási időtartam megállapítható még nem volt. Leszár Ferenc a helybeli kir. járásbírósnak jelentette.

— **Ruhatolvaj.** Bukovecz Amália vízi-szent-györgyi illetőségű csavargó cseléd, m. hó 19-én Emez Mária helybeli lakosnak záratlan szobájából 5 kor. értékű ruhaneműt lopott el. A csendőrség jőre a nevezett tolvajról elfogta, s a kir. járásbírósnak átadta.

— **Lopás.** Fehér György helybeli lakos kárára május hó 15-én a csészéjél álkulcs használatával felnyitották s onnan egy favindelyt serteszsírral, egy lakatot és egy fazék tejet 80 kor. értékben ismeretlen tettesek elloptak. A csendőrség nagy erélyvel kutat a tettesek után.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csípőfájásnál, fejfájásnál, köszvénynél, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig igen hatásosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel használtatott bedörzsöléseket az influenza ellen is és 40 kor., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig háttározottan mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre kérünk figyelni.

K ö z g a z d a s á g.

Védekezés az óltum ellen.

(Védekezés a szőlő lisztharthat betegsége ellen.)

Szöleink egyik legveszedelemesebb betegsége az oidium (lisztharthat), mely már kora tavasszal megképezi a fiatal hajtásokon azokat a göcöket, amelyekből egész nyáron rajzik ki a veszedelmes gomba. Amint a boggyó növekedik, belepízikos felhő porával és vagy megránczosítja vagy elrothasztja. Ellene nehezebb védekezni, mint a peronoszpora ellen.

Általánosán kénport szoktunk ellene használni, beporozzuk vele a hajtást és a fűrtöt. De fontos, hogy most, a nyár kezdete előtt porozzunk mert a baj keletkezését előzhetjük meg. A tiszta kénport legalább 3—4-szer, de sokszor 5—6-szor kell egy nyáron használnunk. Ugyanis a kénpor

leginkább azzal hat, hogy belőle kénessav fejlődik, ami megöli a gombacsírát. Hogy azonban a gombaszav kifejlődhessen, oda 15—20 C. fok melege van szükség.

Különösen nyár elején és ősszel, de meg akárhányszor nyár derekán is, a mi éghajlatunk alatt, alig van a napnak 2—3 ilyen meleg órája, az is rendszeren délközben.

A porozást pedig egész nap kell folytatni. A tiszta kénpor nem tapad a növényre, a legkisebb szellő leviszi. Azért nagy szerencse kell ahhoz, hogy a reggel és délután kifújtatott kénport az a 2—3 meleg óra érje, különösen ha a hatás bekövetkezte előtt a pornak az éjszakát is a tőkén kell tölteni, amikor a reggeli harmat is árt neki.

Ez az oka, hogy oly gyakran nem hat kedvezően a tiszta kénpor használata és hogy a szőlős gazdáknak oly sokszor kell hiába porozni.

Ezen a bajon segít a kénpornak egy új kompozíciója, a dr. Aschenbrandt-féle »rézkénpor«, amelyet Magyarországon egy fővárosi előkelő kémiai gyáros állít elő. Ennek a pornak nagymennyiségű preparált réz és mézshidrát tartalma van, ami a kifújtatott szert oda tapasztja a növényhez és ott tartja addig, míg a levegő a kellő hőfokra felmelegedett. A tulajdonsága a »rézkénpor« hatását függetlenül az időjárástól. A dr. Aschenbrandt-féle »rézkénpor« használata tehát már ebből az okból is összehasonlíthatóan előnyösebb, mint a tiszta kénpor.

Sokkal kevesebb is kell belőle, mint a tiszta kénporból, mert a legfinomabb kiporozott réteg is, állandósága folytán elegendő arra, hogy a szőlőtölköt az oidiumtól megvédjé.

Réztartalma is sok mindenre jó. Számos tapasztalata van arra, hogy használatával megkartható, a megfelelő viszonyok között az első vagy az utolsó permetezés. Sok gazda állítja, hogy megvédte szőlőjét az ősi rothadás bizonyos nemétől. A »rézkénpor« siettet és elősegíti a szőlőfűrt érését és a mustot és a bort nem bűdösíti úgy, mint a tiszta kénpor.

Terjed is használata, számos előkelő gazda tapasztalatairól küldi meg bárkinek aki érdeklődik, a Budapestben levő »Magyar Mezőgazdák Szövetkezete«, mely a szert forgalomba hozza.

18 éves betegség néhány nap alatt gyógyítva.

Thekes asszony váratlan gyógyulása Trois-Viegesben (Luxemburg) oly eset, melynek igazságát mindenki ellenőrizheti.

Ezen hölgy 18 év óta erős szivdobogás-, főfájás- és folytonos álmatlanságban szenvedett. Heves gyomorfájdalmi az evést kinszenvedéssé tették neki, oly mértékben, hogy végre annyira jutott, hogy minden táplálékot megtagadott és egy kevés tejjel az egyetlen tápszert, amelyet magához vehetett. Ennek fogva annyira elgyengült, hog hosszú idő óta minden munkára nehezebb esett, hacsak az teljesen lehetetlenné nem vált. Minden alkalmazott szer hatástalan maradt, míg a gyakran ismételt tanácsoknak engedve, elhatározta magát a Pink-labdacsok használatára. Ezen csodálatos labdacsook alkalmazásánál semmi kétséget nem szenvedett többé, hogy az eredmény már nem soká késülhet, amit velünk Thekes asszony tényleg a következőkben közöl:

„Mióta a Pink-labdacsoknál kerestem menedéket, egész más egyen vagyok és a legnagyobb örömmel bizonyítom, hogy ezen kitűnő labdacso nekem ismét teljes egészséget adtak új erővel és új életvidámsággal.“

A vér folytonos elszegényedése oly pusztítólag hatott Thekes asszony egészségére, hogy a vérek csak oly nagy hatású erősítő és megújító szerével, mint a Pink-labdacsok, lehetett ily váratlan gyógyulást elérni, aminőhöz foghatott még soha el nem értek. Megint újabb beigazolták világhírüket, mint a vérek leghatalmasabb megújító- és az idegek erősítő sereje.

A Pink-labdacsok ép oly hatásosak vérszegénység, sápkór, neurasthenia, idegaj, mindennemű túlerőltetésből származó általános gyengeségi állapot, gyomor- és bélhaj, reuma és az ischiásnál.

Kapható minden gyógyszerárban, valamint Ausztria-Magyarország fővárosában **TORÓK JÓZSEF** gyógyszerésznél, (Budapest, Király-utca 12.) 1 frt 75 kr-ért dobozonként, vagy 6 frt-ért 6 dobozonként.

Felétlen szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, Margitai Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljau.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broj: koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Sparkasse«, »Medjimurske Sparkasse«, »Sparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Gda bude deždj?

Ně samo osobito, nego i znanstveno pitanje je to: gda bude deždj? Gđa, trgovac, mešter, svaki bi jednako znao to dosta naprě, da se k tomu ravna u svojem poslu.

Međ ljudmi je tuliko prorokov vrěmena, kak doktorov. Malo njih je, koji nepoznaju onu arabsku pripovest, koja veli, kak se je jeden arab sel vun u prag pak je jako javkal zbog boljenja zuba. Sigurno, da svaki, koj je onud išel mu je nekaj dal za navuk i nazadnje se arab obsvedočil, da je svaki čovek — doktor.

Ravno tak smo i sa proroki vrěmena. Svaki ima nekakvoga nevkanjlivoga barometruma. Jeden veli: »Dezdj bude, jer je sunce za oblaki selo doli.« Drugi veli: »Lasticava nisko leti, bude deždj.« Treći i vno-gi drugi iz saja meseca, iz vmivanja macke, iz ručenja oslovoga, iz breketanja zabah, iz mokrine soli i Bog zna još iz česa ne prorokuju, da bude drugi dan deždj.

Pa ipak ovi jako malo aticanja imaju na vrěme! To je istina, da ove pojave preobnjenje lufta zroči vu velikoj strani, ali na samo on čas spadaju, kad je opazimo, a do drugog dana se taj stališ opet lahko preobrne. Vu ove se anda nemremo ufati, dakle po drugim putu moramo iskati, gda bude deždj?

Naravoslovje nas na to vuči, da se vu naravi sve poleg vekivečnih zakonov ripe-

ti. Ovi zakoni se nigdar nepreobnrenju ovi- ni do nekrajnosti vrěmena jednaki i ako se nam je ova theoria pravičnom znašla pri svaki-m, tak bude i pri toga pitanja dobljenim odgovoru takaj pravična, da gda bude deždj?

Iscimo dakle i mi, gda bude deždj? Najprvić nam to pitanje čeka na odgovor, da iz česa je deždj? Odgovor je jednostavni: iz vu luftu skup nabranih i razhladjenih parah. Na zemlji se vode, morje, mekra zemlja, biljine navěk izparivaju. Vodne pare gori ideju vu zrak, i veter nje nese dalko-dalko. Vu suhim zraku se para ne vidi, vu hladnim nju je već moći videti, a vu mrlzim zraku pak se već na vodnu kapljicu preobrne ili pak se zmrzne. Vodnu kapljicu luft već neme-re gori držati zbog njene zmečavi, pak zato opadne doli. Tak postane deždj.

Na to je sada lahko odgovoriti, ali pred nami stoji ono veliko pitanje: Gda bude deždj? Gda budemo na ovo zasigurno znali odgovoriti, onda smo jako naprě vu znanosti.

Čovokov i vruće pokrajine ljudi si nad ovim ne tereju glavu. Pri njim to već tak ločno znaju, kak vrěme obeda. I naravno je, da se k tomu ravnaju, pak na deždjovne vure ne idu vun na delo ili na šetnju.

Ali neznamo mi srednjeg zraka ljudi! Pri nas je taj zakon najti težkeše delo. Napravili su za to više sredstvih. Takov je bil i barometer. Sa ovim je točno moći meriti, da vu luftu, kuliko je mokrine. Na temelji

ovoga su onda napravili i takvo sredstvo, na koje su poleg gradusa mokrine gori napisali: »suhlo vrěme«, »veterno vrěme«, »deždj« i t. d. Kazalo je svršavalo svoj posel, i to vno-gog lepog dneva je deždja, a vno-gog deždjovnog dneva pak lepo vrěme kazalo. Dakle niti ova mašina ne kaže točno, gda bude deždj?

Ova opažnja je onda navčela znanec, da ako na ovo pitanje hoćeju odgovoriti, ne je dosta samo zraka opaživati. Poznati je treba sve, kaj deždja napravi. Vidimo, da vod-ne pare gori poprimo veter, dakle mora se vu opažnju vzeti veter, njegova toplina i prama kojem metlu puše.

Vu zraku bude iz parah megle, iz megle oblak, dakle moramo poznati, kak se napraviju oblaki, moramo znati njihovu formu, hodenje i moramo poznati liskanje tojest zmečinu lufta. I ako znamo, da vu onim ča-su, kak mi opažavamo, kakvo vrěme je drug-de, onda za sigurno moremo prorokovati.

Akoprem prorokovanje vrěmena znanci sada sami vršuju i vu svakih novinah je kakvo vrěme bude, ipak je potrbano, barem vu veličini poglednuti one stvari, sa kojimi delaju. Naprije spoznamo se s oblakom. To je samo vu sebi celo znanstvo

Vu ljetu, osobito prama poldnevu se vidiju na nebesi osobiti okruglasti, kak grozd jeden na drugoga nakladjeni čopori oblake. To su grozdove forme oblake. Farba njim

Z A B A V A

Čoviek redke vrline.

Potok Etsch (izgovori Eč), koj izvira iz visokih tirolskih klisurah, pak onda dolinom severne Italije u more teče, nije baš velik, ali ako se početkom proljetja prične južiti, u brdinah i dolinah sneg taliti, onda zna taj inače nedužan i miran potok do veliči-ne divlje rieke narasti, dapače se razleje, da čela okolica izgleda, kakli kakovo jeze-rišće.

Koncem zime, godine 1776. se je na Etschu dogodila plovitba leda, koja je pro-uzrokovala toliku poplavu, kakove do onda još nitko pamtil nije. Osobito je stal u po-gibelji varaš Verona kroz koj potok Etsch teče a preko potoka u samom varošu je bil sagrađjeni kameniti most (danas je liepi žel-jezni) na kojem je bila sagrađjena kućica za mallara, koj je mostovinu pobiral.

Kak je voda kroz noć naglo došla, mal-tar u svojoj kućici na mostu nije niti opaz-il, te je tek ar u jutro pogibelj videl, kad je već most sa njegovom kućicom bil od svih stranah sav u vodi, okolo na okolo. Kad bi to bila navadna povodnja, bilo bi posve lah-ko jednostavnim čunom, kakovi su na Dravi

i Muri siromaškomu mallaru u pomoć pri-teći te ga zajedno sa obitelju osloboditi, ali u tu strašnu plovitbu ledenih santah, koje su vodom plovile na komade, kak da pliva polovica dvorišća ili čela šajba kolodvorska, na kojoj se lokomotivi obraćaju, se nije nit-ko podstupil. Svaki bliže Drave i Mure je videl na pramalietje takovo putovanje leda, pak zna kakovom bukom plovi na otvorenoj vodi bez zaprekah, a kamo li da mu kakovi stupovi mosta put zapiraju. Anda vel-im u tu strašnu vodu sa putujućim ledom se nije nitko ufal, dapače niti najbolji bro-dari, a k tomu se je još i mislilo, da most silu vode zdrži, pak zakaj bi se tko u po-gibelj stavlal, niti mallar nije u pogibelji.

Ali nije bilo tak.

Silna množina leda se je proti jednoj strani mosta tolikom silom vuprla, da se je jedan mostni stup kakli šibica previnul a bolta mosta na onoj strani se velikom bu-kom u sumenču i bučeču vodu stroptotala. I to je bil strašni početak. —

Za ovim je pod silom vode počel po-pušćati drugi stup, a šnjim bi onda išla srednja bolta, na kojoj baš je mallarska ku-ćica stala. Voda je već fundamenta podjela a ledene sante su samo onak udarale u stup i već se je bilo bojati, da se ona čela hrpa

nagomilanih takovih santah tam na drugoj strani od obale odlupi te za vodom zaplovi a onda je mostu kraj i konec a šnjim i cie-loj mallarovoj familiji.

Čoviek si može predstaviti u kakovoj zdvojnosti je bil mallar na mostu, kad je kroz obločie sa ženom i dvojom diecom gledal na smrtnu pogibelj i za pomoć kričeći prama nebu ruke u vis digal. Njihovo jav-kanje i vikanje za pomoć je dapače nad-krililo strašan šum vode i teda te se je posve jasno čulo na obalu te strašne rieke, na ko-joj se je množina ljudih sakupila. To su bi-li skoro svi stanovnici varaša Verone, koji su tu došli gledat nesreću te su im od u-zasti isti lasi u vis rasli, oni su se sgra-zali, ali pomoći nisu mogli.

Mnogi brodar ili šajkaš, kakovih u Italij posvud ima, se je razkuražil te je hotel svoj život na kocku metnuti, mozbit da bi mu sreća poslužila i on nevoljnike oslobodil. Ali kad je pogledal one strašne talase vode, sante leda ono šumenje, vode miešanje i pienjenje, kak da hoće rieka rieku poroditi, onda mu je opet srce opalo na dno tr-buha, jer se je pri tom zmisil na svoju familiju. —

U toj vrevi i komešanju se na jedan krat pojavi neki bogati grof Spolverini: on

je siva ili bela. Vnogoput je čez dneve vidimo, kak da se nebi gibali, tak stojiju tam. Ovi oblaki su redovito iz parah one okolice ober koje stojiju. I kak se izparivanje prestane ili pak sunce doli sedne se već reziriju i nega njih. Takovi oblaki su suhnu vremenu znak i iz ovih deždj nebuđe nigdar.

Ni je takov vrstni oblak. Već i delanje je ovoga druge forme. Ov iz toplih krajinah dojde k nam. Vu takovim oblaku ga vno go vodne pare, ovu je vu sebi držati nemogućen, razsirij se po celim nebesu i ako je luft dosta mizel, pare se na kaplje obrneju i množina deždja ili snega opadne iz njega.

Jesu jako visoko hodeći oblaki, ove znanci za cirrus oblake zoveju. Med ove spada i ovcani oblak. Ovo ime je zato dobil, jer na nebesu tak stoji, da se tak vidi, kak da bi kakovo čredo ovcah bilo.

I iz forme oblakov je moći prorokovati vreme, ali to najviše ako pred nekojom vrom prije kak je deždj. Da i vu životu vze mimo hasna prokokovanju onda to barem pred jednim celim dnevom moramo znati.

I to znaju napravili znanci. Na svakojackih mestah opaživaju vreme, pak to jedina postaja telegrafera drugoj. Sada na postajah poslujući znanci skupščiju iz drugih mestah dobljene opažnje sasvojami i ako su dodatki točni, malo gda kaj bi vu prorokovanju faleli.

Ne prvih mestah su amerikske postaje. Tu na svako malo mesto znaju povedati vreme. I to je tak točno da zmed sto prorokovanja je osemdeset sedem čista točno, 8 krat samo na pol se savršilo, samo pet prorokovanjah je falelo! Pak su i blagoslivali i ameriksni gazdi te postaje jer nije je više od 4 miliona kvara oslobodil.

Po celoj Evropi su poprijeli već to peldu Amerike

Ta znanost je još jako mlada, komaj je trideset ljetna, pak je već vno go napredovala. Sada već dva tri dni znamo prije gda bude deždj. To je još malo, ali moremo se nadjati, da bude došlo vreme, kaj budu znanci na ljetne, na mesece prije znati

sam nije znal čuna u vodi ravnati, a najmre pako u takovoj strašnoj vodi, kakova je ova bila, pak kad je došel u tu hrpu ljudih, koji su tu stali na obali, i kad je videl nevolju i smrtnu pogibelj mallarovu na klimavem već mostu, zavikne jakim glasom: »Pomozite ljudi, koji razmete čuna u vodi ravnati! Koj oslodi mallara tam na mostu, dobi od mene dvie sto dukatah u zlatu!«

Ali pošto je život više vriedan nego zlato, to je samo kroz množinu prošlo nieko mrmlanje, ali na dielo oslobodjenja se nije nitko pripravljajl nitko se nije genul, koj bi tih dvie sto dukatah hotel pogibelju vlastitog života zaslužiti.

Medjutim je voda sve više rasla, a šujom i pogibelji te je javkanje i kričanje za pomoć siromaške mallarove familije tam na rušecem se mostu bilo neopisivo strašno. Svi na obali sakupljeni gledalci bili su do suzah ganuti od smilovanja, ali u pomoć nije nitko priskočil, svakomu se je činilo, da je dielo neizvedivo i da bi svaki samo bedasto svoju glavu na kocku postavljajl, bez da bi tim bil moguć kakov uspieh polučiti, pošto je mallar neopozivo izgubljen.

Tu sad na jedan krat se protura kroz hrpu nieki nepoznati seljak napred, koj nije bil od meštrije brodar, već je s drugimi slu-

povedati, gda bude deždj koj dan i vu kojoj vuri.

Pak onda borenje čoveka sa naravom više ne bude lutrija. Vu njegovih rukah bude čisto plod zemlje, poznal bude buduće, naravne shode, koje budu vu budućim.

Onda bude čovek i bolje sigurno računajl na plod svojega truda. —

Sa božjom pomoćjom bude došlo i to, jer prorokovanje vremena je takvo znanstvo, koje pravicu išče, a pravica pak svigdi na hasen služi ljudem. . . .

— F. —

Spomenik Zrinyiev.

Vu postlu spomenika Zrinyia pohodil je urednik naš 23-ga majusa gospodina grofa Festetics Jenőa, koj je urednika Margitai Józsefa lépo i dobrovoljno primil. Njegova Presvetlost gosp. grof je radostno čul, da medjimurčani i čakovčanci hoćeju spomenik postaviti dičnomu domorodcu Zrinyiu. Gospodin grof je izrazil, da je naše nakanenje havlje vrédno, dobre navuke nam je dal vu postavljenju spomenika i obečal je, da bude i on alduvaj na spomenik. Gospodina grofa miñenje je, da bi najbolše bilo spomenik na čakovečki piac postaviti, ar bi jeden lépi spomenik taki i za polepšanje varaša služil. Naj služi zanimanje gospodina grofa svim nam za dobru peldu!

Vu denešnjim broju naših novin dalje izkazemo dare drávavásárhelyskih skolskih decah. Izvun toga izkazemo imena više čakovčancov i drugih iz naše okolice, koji su alduvali. Pak takaj vu denešnjim broju izkazemo imena darovnikah iz selničke fare, gde je gospodin plebanus bil tak dober, pak pobiral. Gospodin varmegijski veliki sudec iz Preloka nam je poslajl dare iz preločkog kotara, gde još pobiraju za spomenik Zrinyiev. Dobili smo nadalje dare od skolskih decah iz Čakovca i iz varaša Igló (Szepeska varmegija.) Ovdí je jeden naš domorodec Huzják Lukács pobiral, koj makar jako daleko

čajno sim došel. To je bil tielesno kočast i jak muž a duševno pun utanja u Boga i hrabrosti, kakove se je med tu sakupljenimi varoščanci nije našlo.

Kad je taj javkanje i zapomaganje nesretne mallarove obitelji čul i smrtnu pogibelj videl, pak kad je do osviedočenja došel, da tu samo more Bog i kršćanska hrabrost pomoći, nije se dalje predomišljajl, nego je potrebuval, da mu se jedan čin dade. — Toga su mu strašljivi brodari rado dali, željeli su mu božju pomoć na put, ali sprovadjati ga nije hotel nijedan.

Medjutim se je naš seljak prekrizil te se je preporučil u zaštitu blažene device Marije i svetoga Mikule, koj je patron vode, prijel čvrstom rukom veslo i nul — na začudjenje svih, ravnal je taj slabi čunić tako vjesti i razborito, kak da je već kakov dugovriemni brodar i to još jedan od najvjestijih.

Jer Bog je bil šojim!
Ovako brodeći dospie medju ledenimi santami sretno do mosta i pod oblok na mostu sagradjene mallarske kućice iz koje su mu nesretnici dvojno ruke pružali.

Ali na nesreću bil je čin premalen, za da bi ciela obitelj mogla na jedan krat u njega stati, a većega mu nisu mogli dati, jer

stanuje od svojeg rodenog mesta, ipak misli na svoje domorodce medjimurce. Dok budemo imeli mesto vu naših novin, da imena darovnikah izkazemo, naj primeju svi vu ime Zrinyievog spomenika našu lépu zahvalu!

Četernajsti izkaz.

Bálics Anna 24 fill. Frász Kálmán 22 fill. Csakathurner Gabriella 20 fill. Novák Juliska 12 fill. Kohn Anna 10 fill. Leszár János 10 fill. Márczius József 10 fill. Petráns Katalin 8 fill. Spirk Paulina 8 fill. Meszárics József 6 fill. Meszárics István 6 fill. Kripner Lénárd 6 fill. Spiczár Rozália 6 fill. Lecsek Mária 8 fill. Gáspárlin Erzsébet 6 fill. Poszávez Francziska 4 fill. Novák Regina 4 fill. Tomásics Juliska 4 fill. Szrnez Mária 4 fill. Féges Ferencz 4 fill. Trupkovics Mihály 4 fill. Kóczán István 2 fill. Branilovics Elek 2 fill. Treszka József 2 fill. Kripner Menyhért 2 fill. Féges János 2 fill. Novák Mihály 2 fill. Bálics József 2 fill.

Gori imenuti Drávavásárhelyski vuceniki (dalje) skupa	2 k.
Vreszk Vincze navučitelj Drávavásárhely	1 k.
Vreszk Vinczova gospa	1 k.
Heilig József (tretji put) Csáktornya	50 f.
H. Gy. Nagy-Kanizsa	50 f.
R. K. Csáktornya	20 f.
M. A. Turcsisce	2 k.
T. Gy. Szt-Rókus	1 k.
K. Aladár Csáktornya	1 k.
S. S.	10 f.
Granitz Károly A.-Domború	2 k.
Dr. Hajós Ferencz fiskalius Csáktornya	10 k.
Prusác Alajos ošterias Csáktornya	2 k.
Krajlics Valent plebanus VII. Dištriktus	1 k.
Szlavkofszi G. navučitelj VII. Dištrktus	1 k.
Juhász József VII. Dištriktus	20 f.
Koray István VIII. Dištriktus	10 f.
Koray József VIII. »	20 f.
Sibor István »	20 f.
Goricanez Lukács »	20 f.

On je svoje započeto dielo hotel do kraja jedan jedini čoviek većega čuna u tako strašnoj vodi nebi bil moguć ladati. Anda su se sad morali nesretnici dieliti! — Dvoje diece su najrije kroz oblok našemu seljaku pružili, koje je ov med »Hurrah« kričanjem sretno na obalu dopelajl. Čim je diecu na suho metnul, odmah je svojim čamencem obrnul i opet zaplovil med santami do mosta. izvesti, pak je sad u svoj čin uzal mallarovu ženu i šnjom sretno, kak prije sdiecom med kričanjem sakupljene množine »Hurrah« i »eviva« doplovil k-obali. I po treći krat je svoj čin otdisnu na oslobodjenje mallarovo do mosta te je konačno i njega samoga 'dopeljal na suho. — Ali pri ovom trećem plovljenju je već bilo skrajnje vrijeme jer još prije nego je od mosta vrativši se, sa mallarom u čunu do obale doplovil, srusil se je cieli most sa svim skupa strašnom bukom u vodu.

Strašan krič nastane sad med sakupljenim narodom, kad su sad videli, da most nije bil tako jak, kak su ga oni precenjivali i mislili da će ovu povodnju izdržati, a za mallare na njem, da nije pogibelj, te su sad bili osviedočeni, da je toga čovieka sam mallarov angel čuvar simo dopeljal da obitelj oslobodi.

Vukovics István Dištriktuš 20 f.
Kralics István 20 f.

Ukupno 26 k. 60 f.
Izkaz prošloga broja 1115 k. 04 f.

Sveskupa 1141 k. 64 f.

Petnajsti izkaz bude sledil v sledečim broju naših novin.

KAJ JE NOVOGA?

Smrtna stréla.

Prošloga meseca 25-ga se pripetilo poleg Ó-Becse varaša na polju, da je veliki viher bil, te je jedna stréla osmrtila jednoga težaka. Ta nesreča se je sledeče pripetila: Na zemlji Horváth Lukácsa je 21 težakov delalo, koji kad je viher počel biti, su hoteli pod jednu hutu odbežati. Kak su tak bežali, nje je na hitrom jeden slap svih 21 na zemlju hitil. Nekoji su taki k sebi došli, a nekoje su pak morali polevati i ribati s vodom. Ali zabada v su poljevali Tapadó Pistu 24 ljeta starog dečka iz Topolya občine, njega su né mogli nazad oživiti. On je bil najodžadji, pak zato je njega najbolje dosegel slap i zaklal. Još on den su ga odpeljali dimo k njegovim roditeljom.

Vlovljen delavec folišnih penězov

Vu Zagrebu je redarstvo prijelo jednoga Pečnika zvanoga tišlera, koj svoju meštriju već dugo ne tira, pak ipak zato jako dobro živi sa svojom familijom. Na vidjenje se je sa prodajom vurah bavil. To je sve sumnju proizročilo proli njemu. Najzadnjič je vu Cencovi ošteriji šepetal sa jednim Orgulan zvanim mužom, komu je više srebrnih vurah kazal. To se je ošterijaš sumnjivo videlo, pak je zbog toga po redara poslal, koj je obedva k kapitanu odegнал. Pečnika su taki tam držali i priviziterali su njegovu hižu, kaj je taki k svrhi vodilo. Našli su mu na stanju vnoغو sredstvah, mašine za fotografirati, farbe, vnoغو srebrnih i zlatnih vurah, i više već gotovih 20 korunastih banjakah. Folišne banjke su dosta dobre, samo nekoje né su još dosta gotove. Sigurno, da je za Pečnikom jedna čela trupa i med ove spada i Orgulan. Ovaj je bogat čovek i Peč-

I sad se je sve pričelo oko toga riedke vrline čovieka tiskati te ga zanosno pozdravljati — a to je on i u podpunoj mieri svojim junačkim činom zaslužil.

I grof Spolverini je došel do njega te mu je srdačno njegovu seljačku punu žuljevah ruku stiskal i hotel mu odmah obećanih dvie sto dukatah izbrojiti.

Ali plemeniti seljak reče grofu:

»Milostivi gospodine grofe, ja nisam moj život za vaše zlato u pogibelj stavlal, jer mu ono nemore biti ciena. Božja zapoved me je u vodu natierala, a božja milost je dopustila da sam dielo mogel izvesti. Zvan toga meni vaših novac nije trebz, pošteno dielo mojih punih žuljevah ruk hrani moju obitelj i mene a više mi nije treba. Ako vi gospodine grofe medjutim hoćete vaše dukate u dobru svrhu prikazati, onda je prikazite nesretnomu maltaru, koj je sve svoje zgubil izvan goli život svoj i svojih. Ostajte s Bogom!«

I tim je med stiskum zginul te se nikada nije saznalo tko i odkud je bil.

Kollay. Em.

nik je prilikom šeptanja peneze prošil od njega. Pečnik je sam prepoznal, da je od Orgulana i od Blarnuma — bogati muž iz Pregrade — više penez dobit. Pečnik je već zbog tatbine višeput bil kaštigani i sve skupa je šest ljetah bil vu reštu.

Tati gnjezdah.

Naj ksebi prepíše onaj puk, ako hudi, slab plod ima i onda, kada mu blago tuča, zmrvavića, ili pak poplava ne odnese, ali kad mu kukci spojeju ploda i gusenice na nikaj deneju sadovna drevja; sam si je kriv tomu jer se neće smilovati takovim ptičicam, koje sa najveškom marljivostjom se trudiju, da ove izпустiju, kojim su kukci i gusenice svakdašnja hrana. Pak zato dobro vćiniju oni veliki sudci, koji takove nevaljance jako kaštigujeju, kojim nije vu srdcu tuliko dobroga čustva, da ne bantujeju male ptičice.

Viher i tuča.

Vu Löcse varašu je o. m. 1-ga veliki viher bil, dezdj je padal, da se je samo zlévalo i kak lešnjaki, debela tuča je išla, koja je dosta kvavra napravila po polju. — Vu Szepes-Szt. Lőrincz občini je takaj velki viher bil, kojemu su dva ljudi opali žrtvom. Pet ljudi je na polju delalo, koji, kad je viher počel biti, su pod jeden hrast bežali: na svoju nevolju. Vu drevu je stréla vudrila i dva težake, imenom Poszlörcze Jánosa i Komara Pétera osmrtila. Drugi tri su samo po dugim vremenu došli k sebi.

Zgoreta pucka.

Adomecz Anna pucke roditelji su na polje išli delati, niu su samo doma ostavili. Deset ljet stara pucka je onda zakurila, da si obeda skuha, sa šurčekom je podpuhavalala ognja, kad se je ov najedenkrat goreti počel, a od njega i čela oprava. Siroćica je tak goreća bežala na vulicu, ali dok su njoj ljudi na pomoć došli, je već tak obgorela, da je za nekoju vuru umrla.

Veliki ogenj.

Vu Sztaraja Erinna zvanim Russkim varašu je prošle dano veliki ogenj bil. Zgorelo je 135 hižah i vnoغو drugih stanjah. Dvežene su takaj postale žrtvom ognja a deset ljudi pak je težko oranjeno.

Razdrapljenje oblaka.

Vu okolici Lemberg varašu vu Drohobic, Truskavici i Dobrovlau občinah se je oblak razdrapil i velika tuča je bila. Sétva je čist na nikaj spravljena.

Novi šestfillerni poštarški biljeđi

Do vezda su šestfillerni biljeđi črleno-hrdjavu farbu imali. Minister trgovičnih poslova je odredil, da bude nje bolje moći razlučiti od drugih biljeđev, budu zeleno-hrdjavu farbu dobili. Stari biljeđi budu do decembra 31-ga vredni, a od onda budu novi vu prometu.

Trih ženah muž.

Pintér János vu Sopronu se je oženil sa Pintér Annom. To se je nikak né videlo prvog ženi Szabár Eszter zvanog, sa kojom je vu Szent-Gotthardu prisegel 1898-ga, i jer njim je ženitva još vredna, zbog dvojstruke ženitve je zatuzila svojega muža. — Sada je najedenkrat napredošla prva i prava žena i prijavila ga je pri sudu, da si je nju još 1876-ga zel za ženu i iz ove ženitve je osem decah bilo. Ta ženitva je još i sada vredna. Pak vezda proti Pintéru, koji je tak dobre volje bil, da je taki tri žene imel, iztraga teče.

Vtopljena ladja.

O. m. 2-ga se je velika nesreća pripetila vu Szeged varašu. Jedna velika ladja na Tiszi, koja žitka vozi, se skorom sa svém žitom vtopila. Weisz Jakab i Mór trgovcov iz Budapešte je bila ta Gizella zvana velika ladja, na koju su već osemjezer metercentov pšenice nanosili. Ali jer nakladanje nije bilo dobro, se je na sredini na dvoje pretrgla i počela se je vtopljeti. Težaki su se žurili delati, da oslobodiju žitka barem; i 3500 metercentov su znosili već vun, ali drugu se je vtopilo. Kvar je više 28 jezer forintov.

Na prah zgoreta občina.

O. m. 1-ga je vu Porubka zvanog (poleg Zsolna varaša) občini veliki ogenj vudril vun oko 11 vure pred poldan koj je 50 hižah i četiri krat tuliko drugih zidinah, dakle čelu občinu, na pepel spravil. Vu selu je samo 10 starcov bilo doma, zvun dece. Iz susedne občine je taki došla pomoć, ali već je zabada vilo jer su sve hiže vu plamnu stale i osioboditi nikaj nije bilo moći. Nevolja je jako velika.

Veliki meteor-kamen.

Sátoralja-Ujhelju je o. m. 1-ga po poldan po 4 vuri na banhofu jeden 150 kgr. žmetni meteor opal doli. Ravno onda je išel prama Budapešti cug, kojemu je zadnju kočiju ov meteor zdruznul. Meteora su jednomu Muzeumu poslali.

Nekaj za kratek čas.

Nemre si pomoći.

Jeden čovek je s tém bil obtuzeni, da je kaputa vkral. Tak se vidi, da je taj čovek specialista vu tom poslu, ar je već drugiput došel zbog te pogreške na stolicu obtuzenikov.

Pripoznate kradju? pita ga predsednik —

Je, ali zato me naj nedržiju za najhujšega tolvaja. Ja sam samo ono vkral, kaj svikak trebam. —

A je da bi vi stopram ve prvič vkrali kaputa; ali vi tečaja ovoga meseca ste već dvaput bili obtuzeni zarad kradje kaputa.

Gospon predsednik, to je né moja falinga — od pollam kak sam prvoga kaputa vkral, sam jako tusti postal, pak zbog toga mi je on jako vuzek bil, i tak sam moral za drugoga gledati. —

Na izpitu.

Poveć mi drago dēte, — pita plebanuš jednu čerčicu — kaj je šakrament svete bērne. —

Mala čerka čista dobro odgovori.

A jeli je svikak potrebna svēta bērna za zveličenje? — pita dalje otec duhovni. —

Nē — odgovori čerka poleg katekizma — nego ako čovek do te prilike dojde, mora nju poprijeti.

Dobro je čerčica! A ve mi poveć, jeli je ženitba potrebna za blaženstvo?

Nē — odgovori hitro pucka — nego ako čovek more kak do nje dojt — mora nju poprijeti! —

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Nagykanizsai m. kir. dohánygyára

mint a m. kir. osztálysorsjáték főelárusítója.

**LEGNAGYOBB
NYEREMÉNY-ESÉLYEK!**

Magy. Kir. Osztálysorsjegyek.

Sorsjegyek az I. osztályhoz:

1/4 sorsjegy ára	12 kor.
1/2	6
3/4	3
1/8	150

Előnyök:

Gyors és pontos kiszolgálás, a vevők minden húzás után értesítetnek, s nyeremények rögtön kifizetnek.

Portomentes levelezés.

Megrendelések a vidékre legcélszerűbben s portomentesen az általunk küldendő postakártyaképző utján eszközöztetnek, s csak első becses megrendelését levelező lap utján kérjük.

Nagykanizsai magy. kir. dohánygyára
főelárusító.

Nagykanizska m. kr. velika trafik duhana

kakti glavna prodaja lozov m. kr. razredne lutrije.

**Najveksa
sreča za gvinuti!**

Magj. kr. razredna lutrija

Lozi k I. razredu:

1/4 loz košta	12 kor.
1/2	6
3/4	3
1/8	150

Napredki:

Brzo i točno odbavljanje, kupci se po svakim vlačanju da na znanje i gvinjena svota se tak i izplati.

Odgovori bezplatno.

Nabavljajte na okolice se najbolje more bezplatno sa po nas poslanim cheque-listom včiniti i samo prvo nabavljajte po putu poštarske karte prosimo.

Nagykanizska m. kr. trafik duhana
kakti glavna prodaja.

927 6-10

Hirdetmény.

Oporovecz község telekbirtokosai tulajdonát képező, de az 1886. évi XXII-ik t.-cz. III. §-a alapján a község mint jogi testületnek jövedelmező **75 hold kiterjedésű ingatlan, 1901. évi jun. 23-án d. n. 2 órakereséssel hasznosításra adatik.**

Feltételek a jegyzői irodában vannak

közszemlén.

Az előjáróság.

963

Ki lakását **poloskától** tökéletesen s biztosan

megakarja szabadítani, az használja

**Kartmann és
Mittler Bécs „100 arany rovarpor“-ját**

mely 50 év óta a legnagyobb sikerrel használtatik.

Bolhák, konyhabogarak, legyek stb.

férgek kiirtására legbiztosab szer a

**Kartmann és
Mittler-féle „Unikum“ rovarpor**

üvegekben és szórólapdában.

Főraktár: Strahia Testvéreknél Csáktornyan.

Csak akkor valódi
ha az üveg ezen
védjeggyel van ellátva.

Törvényesen védve.

Dr. Zakál Lajos

csáktornyai ügyvéd

irodáját május hó 10-től

Perlakra

saját házába (előbb dr. Szabó Zsigmond-féle ház) helyezte át.

Dr. Zakál Lajos

čakovečki fiskalius

je svoju kancelariju 10-ga majaša vu

Prelog

vu svoju hižu (predi dr. Szabó Zsigmondova hiža) premestil.

935 5-10

Egy jó állapotban levő
egyfogatu kocsi
jutányos áron eladó
Xántor Bernátnál Csáktornyan.

955 2-2

1349. tk. 1901.

Arverési hirdetemény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Kemény Fülöp perlaki lakos végrehajlatónak Tomasek Mihály, Tomasek Miklós és Tomasek Vincze végrehajtást szenvedők domásineczi lakosok elleni végrehajtási ügyében 63 kor. 14 f. tőke, ennek 1899. szept. 20-tól járó 6% kamatai, 27 k. 86 f. eddigi, 14 k. 70 f. árverés kívényi költség kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvszék perlaki kir. jbiróság területén fekvő a domásineczi 32. sztkvben 44. hrsz. a. felvett ingatlan 2400 k.; az u. o. 1140. sztkvben 174/a. hrsz. a. felvett ingatlan 38 kor.; az u. a. sztkvben felvett 1501. hrsz. ing. 15 kor.; az u. o. 1142. sztkvben felvett 274/b. hrsz. ingatlan 38 k.; az u. a. sztkvben felvett 472/b. hrsz. ingatlan 31 k.; kor.; az u. a. tkvben felvett 521/c. hrsz. ing. 35 k.; a mürscsáki 1129. sztkvben felvett 1278. hrsz. ingatlan 1636 k.; az u. a. tkvben felvett 540/a. hrsz. ing. 37 kor.; végül a dekanoveczi 121. sztkvben felvett 248. hrsz. ingatlanak Tomasek Mihály és Vincze nevéen álló $\frac{3}{4}$ része 67 kor. kikialtási árban mint becárban az

**1901. évi június hó 27. napján
d. e. 10 órakor**

Domásineczen és

**1901. évi június hó 27. napján
d. u. 3 órakor**

Dekánovesz községhezánál dr. Kemény Fülöp ügyvéd közbenjöttével megtartandó árverésen eladatni fog. 952

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikialtási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni kötelesek.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
Perlakon, 1900. márcz. hó 12-én.

HIRDETÉS.

A farkashegyi állami szőlőtelepen f. é. június 16-án délután 3 órakor nyilvános árlejtésen nagyobb mennyiségű hasáb-tüzifa kerül eladás alá.

Csáktornyan, 1901. május 30.

Ulicsny Károly

m. kir. szől. és bor. felügyelő.

956 2-2

A szőlő

OIDIUM betegsége

ellen a legjobb szer

Dr. A SCHENBRANDT-féle

r é z k é n p o r .

Leszállított ára Budapesten: 50 kgos zsákokban á kg. 50 fillér; 10 és 5 kgos zsákokban á kg. 54 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fujja; ajánlatosabb, — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy a kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.

Sok termelő megtakarított vele egy permetezést a peronoszpora ellen és megvédte vele szőlőjét az őszi rothadástól.

■ Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, (V., Alkotmány-utca 31. sz.)

■ Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbizottak is.

Megbizottak:

Ciszt és Brodnyák Stridó — Szalmay József Csáktornya.

Huzás visszavonhatatlanul
1901 Junius 25^{én.}

Főnyeremény
30.000
korona értékű.

Concordia sorsjegyek
à 1 korona.

ajánlja:

a Csáktornyai Takarékpénztár.

951 3-5

1286. tk. 901.

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bartolics Katalin férj. Malovics Lénárdné domásinecezi lakos végrehajlatónak Bartolics Flórián domásinecezi lakos elleni végrehajt. ügyében 45 k. 50 f. tőke, 44 k. 46 f. eddigi, 18 kor. 60 f. árverési kérvényi költség kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvszék a perlaki kir. jbiróság területén fekvő a domásinecezi 428 szjtkvben felvett 626. hrsz. ingatlannak Bartolics Flórián nevén álló $\frac{1}{3}$ része 205 k.; az u. a. szjtkvben felvett 881. hrsz. ingatlan a végrh. törv. 156. §-a alapján egészben 216 k., az u. a. törvénytörvényszakasza alapján egészben 105 k., végül a domásinecezi 302. szjtkvben felvett 1895. hrsz. ingatlan u. a. § alapján egészben 105 k. kikiállási árban mint becsárban

**1901. évi június hó 26. napján
d. e. 10 órákor**

Domásinecz községgházánál dr. Tamás János ügyvéd közbenjöttével megtartandó árverésen eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiállási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni kötelesek. 962

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság
Perlakon, 1901. márczius 5-én.

Árverés.

Folyó hó 17-én és a következő napokon Letenyén egy nagyobb urasági birtokon levő fundus-instructus elárvereztetik.

Hirdetések

e lap kiadóhivatalában felvétetnek.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legujabb gyorsajtókkal és diszes uj betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket,
— számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat,
műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben

a legjutányosabb árak mellett.